

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Юридичний факультет
Кафедра кримінального процесу і криміналістики

Затверджено
на засіданні кафедри кримінального
процесу і криміналістики
юридичного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.)
Завідувач кафедри _____ проф. Бобечко Н.Р.

Силабус навчальної дисципліни

**«ОСОБЛИВОСТІ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ
ЗЛОЧИНІВ»**

що викладається в межах ОПІ «Право»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів з спеціальності 081 «Право»

Львів – 2024

СИЛАБУС
спеціального курсу «ОСОБЛИВОСТІ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ
ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ»
2024/2025 навчального року

Назва курсу	«Особливості досудового розслідування воєнних злочинів. Сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом»
Адреса викладання курсу	Юридичний факультет, кафедра кримінального процесу і криміналістики: 79000, м. Львів, вул. Січових Стрільців, 14.
Факультет та кафедра	Юридичний факультет, кафедра кримінального процесу і криміналістики
Галузь знань та назва спеціальності	Галузь знань 08 «Право» Спеціальність 081 «Право»
Викладач курсу	Шуневич Катерина Андріївна , кандидат юридичних наук, асистентка кафедри кримінального процесу і криміналістики
Контактна інформація викладача	kateryna.shunevych@lnu.edu.ua https://law.lnu.edu.ua/employee/shunevych-k-a
Консультації з курсу проводяться	Консультації відбуваються згідно розкладу перебування викладача на кафедрі, затвердженому на відповідний навчальний рік. Також можливі консультації за допомогою цифрових ресурсів за попередньою домовленістю шляхом листування офіційною електронною поштою.
Сторінка курсу	
Мова викладання	Українська
Інформація про курс	<p>Навчальний курс розроблений з метою посилення компетенцій студентів з аналізу проблемних аспектів здійснення досудового розслідування та судового розгляду воєнних злочинів, зокрема сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, відповідальність за вчинення якого передбачена у ст. 438 КК України «Порушення законів та звичаїв війни», з врахуванням міжнародних стандартів щодо такої категорії проваджень, а також національної правозастосовної практики, починаючи з лютого 2022 року.</p> <p>Курс адаптований на розвиток компетенцій майбутніх правників відповідно до потреб системи кримінальної юстиції, які виникли в результаті повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України.</p>
Коротка анотація курсу	<p>Навчальний курс «Особливості досудового розслідування воєнних злочинів. Сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом» присвячений особливостям здійснення досудового розслідування та судового розгляду сексуального насильства, пов'язаного із конфліктом, як воєнного злочину (кримінальне правопорушення, передбачене ст. 438 КК України) відповідно до актуальної національної практики України та з фокусом на міжнародні стандарти, застосування яких є необхідним при здійсненні такої діяльності.</p> <p>Увагу буде присвячено таким питанням як поняття «сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом» та його форми (міжнародно-правовий та національний аспекти); процесуальні особливості здійснення досудового розслідування та судового розгляду кримінальних правопорушень, відповідальність за які передбачена у</p>

	<p>національному законодавстві України за ст. 438 КК України «Порушення законів і звичаїв війни», які за своїм змістом підпадають під поняття «сексуальне насильство під час конфлікту»; доказування вчинення таких кримінальних правопорушень та ін.</p> <p>Навчальний курс буде корисним для студентів-магістрантів зі спеціальності 081 – «Право».</p>
<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Мета: підвищення рівня знань щодо особливостей застосування національного кримінального процесуального законодавства при здійсненні кримінального провадження щодо сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, як воєнного злочину відповідно до актуальної практики органів кримінальної юстиції України; посилення компетенцій студентів з аналізу проблемних аспектів здійснення досудового розслідування воєнних злочинів такої категорії кримінальних проваджень з врахуванням кращих міжнародних стандартів, в тому числі практики Міжнародного кримінального суду.</p> <p>Завдання: аналіз міжнародного/національного законодавства та актуальної практики, починаючи з лютого 2022 року, щодо здійснення досудового розслідування та судового розгляду кримінальних правопорушень, відповідальність за які передбачена у національному законодавстві України за ст. 438 КК України «Порушення законів і звичаїв війни», які за своїм змістом підпадають під поняття «сексуальне насильство насильство, пов'язане з конфліктом»; вдосконалення знань щодо предмета доказування та способів збирання доказів у таких категоріях проваджень.</p>

Література для вивчення курсу

Основні джерела:

- ← Гловюк І. Алгоритмізація дослідження вироків за ст. 438 КК України. *СБУ в умовах війни в Україні: сучасні реалії та інноваційні стратегії забезпечення національної безпеки*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції 4-5 липня 2024 року. Київ : Алерта, 2024. С. 215-219.
- ← Гловюк І. Інформована згода як стандарт постраждало-орієнтованого підходу при встановленні обставин СНПК. *Українська воєнна та повоєнна кримінальна юстиція*: матеріали ІХ (XXII) Львівського форуму кримінальної юстиції (м. Львів, 26–27 жовтня 2023 року) / упорядник І. Б. Газдайка-Василишин. Львів: ЛьвДУВС, 2023. С. 98-103.
- ← Гловюк І. Кримінальне провадження щодо воєнних злочинців: виклики та відповіді. *Право України*. 2023. № 5. С. 85-100.
- ← Розслідування воєнних злочинів і пов'язаних з війною кримінальних правопорушень: кримінально-правові, кримінальні процесуальні та криміналістичні аспекти : наук.-практ. посіб. / [І. В. Гловюк, О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов та ін.]; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., члена-кор. НАПрН України В. В. Сокурєнка ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 400 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/9a74e628-560a-4e37-b707-d084e7509783/content>
- ← Росохата Д., Шуневич К. Особливості досудового розслідування сексуального насильства під час війни. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/kriminalne-pravo-ta-proces/osoblivosti-dosudovogo-rozsliduvannya-seksualnogo-nasilstva-pid-chas-viyeni.html>
- ← Харитонова, О. В. Сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом, у війні рф проти України: правові аспекти. *Кримінально-правові відповіді на виклики воєнного стану в Україні* : матеріали міжнар. наук. конф., м. Харків, 5 трав. 2022 р. / упоряд. та заг. ред.: Ю. В. Баулін, Ю. А. Пономаренко; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого ; Нац. шк. суддів України ; Громад. орг. «Всеукр. асоц. кримін. права» ; НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса. Харків : Право, 2022. 189 - 202.
- ← Шуневич К. А. Доказування у справах, пов'язаних із сексуальним насильством, у Міжнародному кримінальному суді: український контекст. *Українська кримінальна юстиція в умовах війни: матеріали VIII (XXI) Львівського форуму кримінальної юстиції* (м. Львів, 9–11 червня 2022 року) / упорядник І. Б. Газдайка-Василишин. Львів: ЛьвДУВС, 2022. с.261-266.
- ← Kaluzhna O., Shunevych K. Liability Mechanisms for War Crimes Committed as a Result of Russia's Invasion of Ukraine in February 2022: Types, Chronicle of the First Steps, and Problems. *Access to Justice in Eastern Europe*.

2022. Vol. 3(15). P. 178–193.

- ← Kaluzhna O., Shunevych K. Evidence in the International Criminal Court – the Role of Forensic Experts: The Ukrainian Context. 2022. 4-2. (17). *Special Issue Access to Justice in Eastern Europe*. P. 52-65.
- ← The International Protocol on the Documentation and Investigation of Sexual Violence in Conflict. URL: <https://4genderjustice.org/ftp-files/publications/The-Hague-Principles-on-Sexual-Violence.pdf>
- ← The Murad Code. URL: <https://iici.global/2023/06/14/murad-code-translations/>

Законодавство:

- ← Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
- ← Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
- ← Конвенція про захист цивільного населення під час війни (Женевська конвенція IV) від 12.08.1949. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text
- ← Конвенція про поліпшення долі поранених та хворих в регулярних арміях (Женевська конвенція I) від 12.08.1949. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_151#Text
- ← Конвенція про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі (Женевська конвенція II) від 12.08.1949. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_152#Text
- ← Конвенція про поводження з військовополоненими (Женевська конвенція III) від 12.08.1949. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153#Text
- ← IV Конвенція про закони і звичаї війни на суходолі та додаток до неї: Положення про закони і звичаї війни на суходолі від 18.10.1907. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_222#Text
- ← Римський статут Міжнародного кримінального суду від 17.07.1998. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text

Веб-ресурси:

- ← Сайт Офісу Генерального прокурора. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/specializovani-dokumenti>
- ← Сайт Міжнародного кримінального суду. URL: <https://www.icc-cpi.int/>
- ← Сайт ГО «Асоціації жінок-юристок України “ЮрФем”». URL: <https://jurfem.com.ua/nasylstvo-pid-chas-zbroynogo-konfliktu/>

Тривалість курсу	90 годин.
Обсяг курсу	<ul style="list-style-type: none"> – 32 годин аудиторних занять, з яких 16 годин – лекції; 16 годин – практичні заняття; – 58 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>За результатами вивчення навчальної дисципліни очікується, що студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – поняття, форми, контекстуальні елементи, особливості кваліфікації діянь, які підпадають під розуміння «сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом» відповідно до національного законодавства; – міжнародні договори, у яких закріплена заборона вчинення «сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом», а також відповідні стандарти реагування на вчинювані правопорушення; – суб'єкти, уповноважені здійснювати досудове розслідування сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, та їх повноваження; – особливості доказування вчинення кримінальних правопорушень, відповідальність за які передбачена у національному законодавстві України за ст. 438 КК України «Порушення законів і звичаїв війни», які за своїм змістом підпадають під поняття «сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом»; – особливості співробітництва національних органів забезпечення правосуддя з Міжнародним кримінальним судом під час здійснення кримінальних проваджень щодо сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом; – компетенція національних та міжнародних судів, а також її межі, при притягненні до відповідальності винних у вчиненні сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здійснювати пошук повідомлень про підозру та вироки щодо вчинення сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, як воєнного злочину; – аналізувати повідомлення про підозру та судові вироки щодо вчинення сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, як воєнного злочину; – аналізувати рішення Міжнародного кримінального суду щодо вчинення сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, як воєнного злочину;

	<p>– працювати з програмними документами Міжнародного кримінального суду у сфері реагування гендерно зумовлених злочинів, зокрема сексуального насильства, пов’язаного з конфліктом.</p>
Ключові слова	сексуальне насильство, пов’язане з конфліктом (СНПК); воєнні злочини; порушення законів та звичаїв війни (438 КК України); Офіс Генерального прокурора (ОГП); Міжнародний кримінальний суд (МКС).

Формат курсу	Очний.
Теми курсу	<ol style="list-style-type: none"> 1. «Сексуальне насильство насильство, пов'язане з конфліктом» у міжнародному та національному законодавстві: поняття, форми, особливості кваліфікації діянь. 2. Контекстуальні елементи «Сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом» як воєнного злочину відповідно до підходів Міжнародного кримінального суду. Політика та актуальна практика Міжнародного кримінального суду у цій сфері. 3. Суб'єкти, уповноважені здійснювати досудове розслідування сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом та їх повноваження. 4. Предмет та особливості доказування вчинення кримінальних правопорушень, відповідальність за які передбачена у національному законодавстві України за ст. 438 КК України «Порушення законів і звичаїв війни», які за своїм змістом підпадають під поняття сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом. 5. Потерпілоорієнтовані підходи при здійсненні досудового розслідування та судового розгляду кримінальних правопорушень, відповідальність за які передбачена у національному законодавстві України за ст. 438 КК України «Порушення законів і звичаїв війни», які за своїм змістом підпадають під поняття сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом. 6. Планування та здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень, відповідальність за які передбачена у національному законодавстві України за ст. 438 КК України «Порушення законів і звичаїв війни», які за своїм змістом підпадають під поняття сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом. 7. Особливості співробітництва національних органів забезпечення правосуддя з Міжнародним кримінальним судом під час здійснення кримінальних проваджень щодо сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом. 8. Компетенція національних та міжнародних судів, а також її межі, при притягненні до відповідальності винних у вчиненні сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом.
Підсумковий контроль. Форма	Залік у кінці семестру.

<p>Пререквізити</p>	<p>Для вивчення і засвоєння знань курсу слухачі потребують базових знань з теорії держави і права, кримінального матеріального та процесуального права.</p>
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть виконуватися під час викладання курсу</p>	<ul style="list-style-type: none"> – лекції - бесіди з обов'язковим супроводом презентаціями; – участь у лекційних заняттях осіб, залучених до формування політики та реагування на випадки сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом (СНПК); – дискусії щодо окремих проблемних аспектів тем; – робота з кейсами та процесуальними документами.
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Комп'ютерна техніка з виходом в мережу Інтернет.</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються наступним чином:</p> <ul style="list-style-type: none"> - активність на практичному занятті: 25% остаточної оцінки – 25 балів; - модуль (підготовка есе на задану тему) : 25% остаточної оцінки – 25 балів. - залік : 50% семестрової оцінки – 50 балів. <p>Підсумкова максимальна кількість балів:100 балів.</p>
<p>Політика навчальної дисципліни</p>	<p>Відвідання занять та активність у аудиторії. Під час прослуховування навчальної дисципліни вітається активна участь у лекційних заняттях та ініціювання обговорень. Участь у практичних заняттях є обов'язковою. Зважаючи на особливу чутливість тем, які запропоновані під час прослуховування курсу, як виняток, допускається можливість покинути аудиторію у випадку, якщо інформація буде травмуючою для слухача.</p> <p>Письмові роботи та академічна доброчесність. Слухачам буде запропоновано підготувати одне есе протягом періоду прослуховування навчальної дисципліни, обсягом до 5 аркушів (шрифт 14, Times New Roman, інтервал 1, 5). Дотримання правил академічної доброчесності є обов'язковим. Порухення відповідних правил, зокрема наявність плагіату, матиме наслідком незарахування</p>

	<p>виконання відповідної письмової роботи.</p> <p>Література. При ознайомленні з кожною темою пропонуватиметься перелік джерел для опрацювання. Очікується, що такі джерела будуть запропоновані українською або англійською мовами.</p> <p>Користування цифровими інструментами під час занять. Під час занять заохочується користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями у цілях, пов'язаних із пошуком нормативно-правових актів, а також судової практики. При цьому під час відповідей на практичних заняттях користування такими пристроями не передбачене.</p>
<p>Перелік питань до заліку</p>	<p>Перелік питань до заліку будуть розміщені на веб-сторінці кафедри кримінального процесу та криміналістики не пізніше останнього числа місяця, що передує місяцю проведення заліку.</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету- оцінку з метою оцінювання змісту та якості викладання курсу надається після завершення екзамену.</p>

